

Forslag

til

Lov om ændring i lov for Færøerne om folkepension.

Fremsat den 26. oktober 1961 af *socialministeren*.

§ 1.

I lov nr. 208 af 11. juni 1959 for Færøerne om folkepension, som ændret ved lov nr. 90 af 30. marts 1961, foretages følgende ændringer og tilføjelser:

1. § 1, stk. 1, 1. punktum, affattes således:
„Enhver, der

- 1) har dansk indfødsret,
- 2) er bosiddende på Færøerne eller forhyret med skib hjemmehørende på Færøerne, og
- 3) i det sidste år forud for begæringens indgivelse har haft fast bopæl her i riget, hvorved ligestilles ophold i udlandet som udsendt repræsentant for en færøsk eller anden dansk offentlig myndighed, som ansat i et færøsk eller anden dansk firmas filial eller underselskab eller i øvrigt som beskæftiget i færøsk eller anden dansk interesse,

er berettiget til efter det fyldte 67. år — enlige kvinder efter det fyldte 62. år — at oppebære folkepension efter nedenstående regler.“

2. § 2 udgår.

3. I § 5, stk. 1, ændres „4404“ og „2952“ til henholdsvis „5160“ og „3420“.

4. I § 5, stk. 2, ændres „folkeforsikring“ til „invalid- og folkepension“.

5. I § 5, stk. 5, ændres „432“, „648“, „288“, „432“, „84“ og „168“ til henholdsvis „504“, „756“, „336“, „492“, „120“ og „240“.

Socialmin. 1. kt. j. nr. 53-5-1961.

6. I § 5, stk. 6, 2. punktum, ændres „sindssygehospital“ til „hospital for sindslidende“.

7. I § 5, stk. 7, nr. 1, 1. og 2. punktum, ændres „forsørgelsespligt“ til „forsørgelses- eller bidragspligt“.

8. § 5, stk. 7, nr. 2, affattes således:

„Børnetillægget udgør et beløb svarende til det en enke efter de til enhver tid for Færøerne gældende bestemmelser tilkommende børnebidrag, dog at tillægget ikke kan overstige det beløb, som vedkommende er tilpligtet at yde til barnets forsørgelse. Tillægget beregnes efter reglerne i kapitel I i lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m. v., dog at retten til at få tillægget udbetalt med det fulde i første punktum omtalte beløb er betinget af, at pensionistens årlige indtægt beregnet efter reglerne i nævnte lovs § 9 ikke overstiger 6 750 kr., jfr. § 20. Tillægget udbetales månedsvis sammen med pensionen.“

9. I § 5, stk. 7, nr. 3, ændres i 1. punktum „kongelig anordning nr. 101 af 18. marts 1949 for Færøerne“ til „lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m. v.“.

10. I § 5, stk. 8, ændres „444“ til „564“.

11. § 6, stk. 1, affattes således:

„Til ydelse af personlige tillæg til folkepensionister i tilfælde, hvor de pågældendes forhold er særlig vanskelige, stilles der et beløb til rådighed svarende til 5 pct. af

grundbeløbet, som i det foregående år er udredet på Færøerne.

12. I § 7, stk. 1, ændres „2 300“ og „1 500“ til henholdsvis „2 800“ og „1 900“.

13. I § 7, stk. 2, udgår 4. punktum.

14. I § 7, stk. 3, nr. 1) a, udgår „(invalid- og folkepension undtaget)“ og i stedet indsættes som nyt punktum: „Til indtægten regnes ikke invalidepension, folkepension eller pension i henhold til § 23 i lov for Færøerne om offentlig forsorg“.

15. I § 7, stk. 3, nr. 1) c, ændres „vgl. anordning af 18. marts 1949 for Færøerne“ til „lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m. v.“.

16. I § 7, stk. 3, nr. 1, ændres afsnit f til afsnit g og som nyt afsnit f indsættes: „f) Ved opgørelsen af indtægten ses der bort fra fradrag i statspension i henhold til §§ 2 og 3 i lov nr. 81 af 21. marts 1959 om pensioner, der er fastsat i henhold til de før 1. april 1958 gældende lønning- og pensionslove. Det samme gælder tilsvarende fradrag, der med hjemmel i lov eller vedtægt foretages i anden pension fra staten eller i pension fra lagtinget, en kommune, et koncessioneret selskab, en offentlig virksomhed eller en statsunderstøttet pensionskasse“.

17. I § 7 indsættes som nyt stk. 5:

„Såfremt den pågældende eller ægtefællen med den pågældendes vidende og vilje i løbet af de sidste 10 år ved handlinger til fordel for børn eller andre har betaget sig midler til sit underhold, eller såfremt hans økonomiske stilling er forringet ved hans uordentlige eller ødsle levned eller på anden måde, ydes der kun den pågældende den pension, som han ville have kunnet opnå, hvis han ikke havde forringet sine kår på nævnte måde. — Ved anvendelsen af heromhandlede regler bortses fra, hvad den pågældende har forbrugt til sine børns opdragelse og undervisning.“

18. § 9, stk. 6, udgår.

19. I § 12, stk. 1, ændres „lov om fattigvæsenet på Færøerne, § 72“ til „lov for Færøerne om offentlig forsorg.“

20. I § 13, stk. 3, ændres „336“ til „540“.

21. I § 13, stk. 3, tilføjes i 4. punktum efter „årsregnskab“ ordene: „og, for så vidt angår pensionister over 67 år, ikke mere end den fulde forsørgelsesudgift med fradrag af et til folkepensionens mindstebeløb svarende beløb“.

22. I § 13 indføres som nyt stk. 4:

„Såfremt pensionisten har forsørgelsespligt over for en ægtefælle, som ikke er optaget på alderdomshjem eller lignende, eller over for børn, kommer foranstående regler først til anvendelse, når der af indtægten er afsat et rimeligt beløb til opfyldelse af forsørgelsespligten“.

23. I § 16 indsættes efter 1. punktum: „Dette skal dog ikke være til hinder for, at tilbageholdelse i pension m. v. for så vidt angår krav på skat til landskassen og kommunerne efter omstændighederne kan finde sted i overensstemmelse med de for sådanne krav i øvrigt gældende regler.“

24. I § 19, stk. 2, ændres „lov om folkeforsikring“ til „lov om invalide- og folkepension“.

25. I § 20, stk. 1, indføres efter „ventetil- læg (i henhold til § 5, stk. 5)“ ordene „indtægtsgrænsen for udbetaling af børnetillæg (i henhold til § 5, stk. 7, nr. 2)“ og ordene „lov om folkeforsikring“ ændres til „lov om invalide- og folkepension“.

26. I § 20, stk. 2, ændres: „§ 85 i lov om folkeforsikring“ til „§ 37 i lov om invalide- og folkepension“.

27. § 22, stk. 5 og 6 ophæves.

§ 2.

De i § 1 angivne beløb for folkepensionens grundbeløb, ventetillæg, indtægtsgrænse for udbetaling af børnetillæg, ægteskabstillæg og fradragsfrie beløb har virkning fra den 1. april 1963. I tiden fra 1. april 1962 til 31. marts 1963 udgør folkepensionens grundbeløb m. v. følgende beløb, der reguleres efter § 20 i lov for Færøerne om folkepension.

	I tiden fra 1/4-62 til 30/9-62	I tiden fra 1/10-62 til 31/3-63
Folkepensionens grundbeløb:		
Til ægtepar, når begge opfylder betingelserne for at opnå pension	Arlig kr. 4 656	Arlig kr. 4 908
Til enlige personer samt ægtepar, når kun den ene af ægtefællerne opfylder betingelserne	3 108	3 264
Ventetillæg i henhold til § 5, stk. 5, i lov for Færøerne om folkepension:		
Til ægtepar, når begge opfylder betingelserne for at opnå pension:		
Ved opsættelse til det fyldte 70. år	456	480
72. år og derefter	684	720
Til enlige samt ægtepar, når kun den ene ægtefælle opfylder betingelserne. Ved opsættelse til det fyldte 70. år	300	324
72. år og derefter	456	480
Til enlige kvinder. Ved opsættelse til det fyldte 65. år	96	108
67 år og derefter	192	216
Indtægtsgrense for udbetaling af børnetillæg	6 170	6 170
Ægteskabstillæg	484	524
Fradragsfri indtægt, jfr. § 7, stk. 1, i lov for Færøerne om folkepension:		
For ægtepar, når begge ægtefæller eller den ene af disse opfylder betingelserne for at opnå pension	2 400	2 600
For enlige personer	1 600	1 800

§ 3.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1962. Socialministeren bemyndiges til at lade lov for Færøerne om folkepension op-

trykke og bekendtgøre med de ændringer og tilføjelser, der er en følge af nærværende lov og lov nr. 90 af 30. marts 1961.

Bemærkninger til lovforslaget.

De gældende færøske regler om folkepension findes i lov nr. 208 af 11. juni 1959 for Færøerne om folkepension som ændret ved lov nr. 90 af 30. marts 1961. Loven af 1959 bygger i alt væsentligt på de grundprincipper, som ved lovens gennemførelse var gældende i den øvrige del af riget.

Ændringsloven af 1961 indeholder ændringer på områder, hvor det var særligt presserende at bringe overensstemmelse mellem den færøske og den øvrige danske folkepensionslovgivning.

Ved nævnte lov gennemførtes:

- 1) en dispensationsordning, hvorved der skabtes mulighed for at tillægge personer folkepension fra det 60. år, når svigtende helbred eller andre særlige omstændigheder taler derfor,
- 2) en nedsættelse af aldersgrænsen for kvinder, der er gift med en folkepensionist eller en invalidepensionist,

- 3) en tilvejebringelse af et særligt rådighedsbeløb med henblik på etablering af alderdomshjem,
- 4) en ændret ventetillægsordning og
- 5) mulighed for udbetaling af folkepension til en folkepensionist, der efter at have fået tilkendt folkepension på Færøerne, tager ophold i udlandet.

Derimod fandt der ved den nævnte lov, der trådte i kraft den 1. april 1961, ikke forhøjelser sted af pensionens grundbeløb m. v., svarende til de i den øvrige del af riget gennemførte, idet man på Færøerne ved lovens vedtagelse endnu befandt sig i en overgangsperiode, i hvilken pensionerne etapevis var genstand for forhøjelser. Denne overgangsperiode sluttede med en betydelig stigning i pensionerne pr. 1. april 1961.

Det har hele tiden været en forudsætning, at hele den færøske folkepensionsordning blev ført a jour

med henblik på pr. 1. april 1963 at kunne yde de samme beløb i folkepension på Færøerne som i det øvrige rige, hvor pensionen da vil blive ydet med ensartede beløb og ikke som hidtil med satser, varierende efter en særlig inddeling i kommunegrupper.

Det foreliggende lovforslag går ud på i tre etaper, henholdsvis pr. 1. april 1962, 1. oktober 1962 og 1. april 1963 at gennemføre en forhøjelse af folkepensionens grundbeløb med tillæg (ventetillæg og ægteskabstillæg), af de fradragsfrie indtægtsbeløb og af lommepegebøbet til beboere på alderdomshjem, således at disse satser kommer på linje med de tilsvarende satser i den øvrige del af riget. Dette betyder, at folkepensionens grundbeløb, når forhøjelserne er slået helt igennem, med det nuværende prisniveau vil andrage 5 724 kr. for ægtepar, når begge opfylder betingelserne og 3 792 kr. for enlige. I øvrigt henledes opmærksomheden på, at de i lovforslaget anførte beløb er baseret på pristallet for januar 1956, og at ydelserne med det nuværende prisniveau vil være 11 pct. højere end de i forslagets tekst anførte beløb.

Derudover indeholder lovforslaget en række andre bestemmelser med det formål at bringe den færøske folkepensionslov i overensstemmelse med folkepensionsordningen i den øvrige del af riget på alle punkter, hvor ikke særlige færøske forhold gør sig gældende.

Disse forslag angår:

- 1) Lempelse af bestemmelsen om en vis tids ophold i riget for opnåelse af folkepension, således at opholdstiden nedsættes fra de gældende 5 år til 1 år,
- 2) afskaffelse af værdighedsbetingelserne for opnåelse af folkepension,
- 3) adgang til børnetillæg for pensionister, der har bidragspligt overfor børn,
- 4) lempelse i fradragsreglerne for så vidt angår indtægt ved siden af folkepensionen, der overstiger 220 pct. af det fradragsfrie beløb og
- 5) ændrede regler for så vidt angår pensionister med egen indtægt, der er optaget på alderdomshjem.

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. april 1962, dog således at stigningen i folkepensionens grundbeløb m. v. som nævnt foreslås gennemført i 3 etaper, nemlig pr. 1. april 1962, pr. 1. oktober 1962 og 1. april 1963.

Lovforslaget § 2 indeholder bestemmelser om satserne i overgangsperioden fra 1. april 1962 til 1. april 1963.

Lovforslaget skønnes, når satserne er ført helt a jour, at ville medføre merudgifter, der omtrentlig vil andrage 1,5 mill. kr.

Da underholdshjælp efter den færøske forsorgslov ydes med indtil 85 pct. af folkepensionens grundbeløb, vil lovforslaget derudover medføre en merudgift til offentlig hjælp på ca. 100 000 kr.

Udgiften vil fordele sig med ca. 700 000 kr. på det færøske hjemmestyre og med ca. 900 000 kr. på statskassen.

Lovforslaget er den 18. september 1961 vedtaget af det færøske lagting.

Til de enkelte forslag.

Til nr. 1.

Bestemmelsen svarer til § 1, stk. 1, i lov om invalide- og folkepension.

Til nr. 2.

Efter § 2 i lov for Færøerne om folkepension er retten til folkepension blandt andet betinget af, at andrageren ikke i løbet af de sidste 5 år vitterligt har ført et liv, der i det almindelige omdømme vækker forargelse, og at andrageren ikke oppebærer eller i de sidste 3 år før begæringens indgivelse har oppebåret fattighjælp. Det er endvidere en betingelse, at andragerens økonomiske stilling i løbet af de sidste 10 år ikke er forringet ved handlinger, ved hvilke han har betaget sig selv midlerne til sit eget underhold, dog således, at der i disse tilfælde efter omstændighederne vil kunne ydes den pension, som den pågældende ville have kunnet opnå, hvis han ikke havde forringet sine kår som angivet.

I praksis er denne sidste bestemmelse blevet anvendt således, at pension i disse tilfælde ikke uden videre er blevet nægtet, men pensionen er blevet beregnet under hensyn til den økonomiske stilling, ansøgeren ville have, hvis han ikke havde forringet sine forhold. Det foreslås nu i lighed med, hvad der er gældende i det øvrige rige, at lovfæste denne praksis, således at bestemmelsen udgår som en betingelse for at opnå folkepension og i stedet optages blandt reglerne om den indtægtsberegning, på grundlag af hvilken pensionens størrelse fastsættes, jfr. ændringsforslag nr. 17.

Ved lov nr. 238 af 10. juni 1960 om invalide- og folkepension er værdighedsbetingelserne ikke blevet opretholdt som betingelser for tilkendelse af folkepension, blandt andet med den begrundelse, at det, når en straffedom ikke udelukker fra adgangen til pension, ikke synes rimeligt, at forargeligt levned på grund af alkoholmisbrug, prostitution eller lignende skal medføre fortabelse af retten til folkepension. Det har i denne forbindelse været fremhævet, at størstedelen af de personer, der udelukkes fra pension som følge af bestemmelsen må antages at få offentlig hjælp under anden form, og at f. eks.

alkoholmisbrug efter nutidens opfattelse snarere må anses som en sygdomsbetinget afvigelse, der er tilgængelig for behandling, end som en moralsk karakterbrist.

Under henvisning hertil foreslås det også for så vidt angår Færøerne at afskaffe disse værdighedsbetingelser for adgangen til folkepension.

Til nr. 3.

Bestemmelsen vedrører folkepensionens grundbeløb.

Til nr. 4.

Bestemmelsen er af redaktionel art.

Til nr. 5.

Bestemmelsen vedrører satserne for ventetillæg.

Til nr. 6.

Bestemmelsen er af redaktionel art.

Til nr. 7.

Ifølge den gældende lovs § 5, stk. 7, er ydelsen af børnetillæg betinget af, at pensionisten har forsørgelsespligt over for barnet. Der sigtes i denne forbindelse til forsørgelsespligten over for det offentlige, således som denne er fastsat ved lov for Færøerne om offentlig forsorg. Heraf følger, at forsørgelsespligten over for et ægtebarn påhviler begge forældre, hvorimod forsørgelsespligten over for et barn uden for ægteskab i almindelighed alene påhviler moderen, medens den mand, hvis faderskab eller bidragspligt til et barn uden for ægteskab er fastslået, sædvanligvis kun er forpligtet til at yde underholdsbidrag til barnet.

Ved loven om invalide- og folkepension gennemførtes i det øvrige rige den ændring i forhold til de tidligere gældende regler, at en pensionist, der har bidragspligt over for et barn, blev ligestillet med en pensionist, der har forsørgelsespligt over for et barn. Hermed opnåedes, at faderen til et barn uden for ægteskab i relation til børnetillæg blev stillet på samme måde som en fraskilt mand, hvem der ved skilsmissen er pålagt underholdsbidrag til et ægtebarn.

Bestemmelsen tilsigter at tilvejebringe en sådan ligestilling mellem forsørgelsespligt og bidragspligt også på Færøerne, idet de samme forhold gør sig gældende her.

Til nr. 8.

Bestemmelsen vedrører den indtægtsgrense, der giver ret til udbetaling af det fulde børnetillæg.

Forslaget betyder, at denne indtægtsgrense hæves fra 5 540 kr., jfr. § 9 i lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m. v. til 6 750 kr.

Til nr. 9.

Bestemmelsen er af redaktionel art.

Til nr. 10.

Bestemmelsen vedrører det ægteskabstillæg, der ydes en folkepensionist, hvis ægtefælle ikke selv opfylder betingelserne for at oppebære folkepension eller invalidepension.

Til nr. 11.

Bestemmelsen, der vedrører rådighedsbeløbet til personlige tillæg, svarer til bestemmelsen i den nu gældende lov, men er ved sin lidt ændrede formulering bragt i overensstemmelse med den tilsvarende bestemmelse i loven om invalide- og folkepension. Samtidig foreslås den procentsats af grundbeløbet, hvormed rådighedsbeløbet udregnes, forhøjet fra 4½ pct. til 5 pct., hvorved den bringes på højde med den sats, der er gældende for landkommuner i det øvrige rige.

Til nr. 12.

Bestemmelsen vedrører satserne for den indtægt, der kan oppebæres ved siden af fuld folkepension (de fradragsfri beløb).

Til nr. 13.

Ved bestemmelsen foreslås fradragsreglerne ændret i overensstemmelse med den tilsvarende bestemmelse i lov om invalide- og folkepension, således at bestemmelsen i den gældende lovs § 7, stk. 2, 1. afsnit, 4. punktum, om et fradrag i folkepensionens grundbeløb på 96 kr. for hver 100 kr., hvormed pensionistens indtægt overstiger 220 pct. af det fradragsfri indtægtsbeløb, foreslås ophævet. For indtægter af den omhandlede størrelse bliver der herefter kun tale om et fradrag i pensionens grundbeløb på 84 kr. for hver 100 kr., hvormed indtægten overstiger 180 pct. af det fradragsfri beløb.

Til nr. 14.

Bestemmelsen går ud på, at pension til enker holdes uden for indtægtsberegningen i lighed med folke- og invalidepension. Bestemmelsen får praktisk betydning ved overgang fra enkepension til folkepension.

Til nr. 15.

Bestemmelsen er af redaktionel art.

Til nr. 16.

Ved lov om pensioner, der er fastsat i henhold til de før 1. april 1958 inden for staten gældende lønnings- og pensionslove, hvilken lov er sat i kraft på Færøerne, er der tilvejebragt hjemmel til i en række tilfælde at foretage et fradrag i de hidtil udbetalte

pensioner fra det tidspunkt, da pågældende opfylder de almindelige betingelser for at opnå folkepensionens mindstebeløb uden samtidig at have adgang til indtægtsbestemt folkepension. Fradraget kan dog i intet tilfælde overstige det beløb, pågældende har krav på at få udbetalt i folkepensionens mindstebeløb.

I den nævnte lovs § 5 er fastsat, at et i overensstemmelse hermed foretaget fradrag i tjenestemandspension lades ude af betragtning ved beregning af indtægtsbestemt folkepension.

Den foreslåede bestemmelse tilsigter at bringe den færøske folkepensionslovs regler om opgørelse af den indtægt, der lægges til grund ved beregning af indtægtsbestemt folkepension i overensstemmelse med den nævnte lov. Samtidig foreslås det, at der gennemføres en bestemmelse af ganske samme indhold for så vidt angår tilsvarende fradrag, der med hjemmel i lov eller vedtægt foretages i anden pension fra staten eller i pension fra lagtinget, en kommune, et koncessioneret selskab, en offentlig virksomhed eller en statsunderstøttet pensionskasse, jfr. herved reglen i § 5, stk. 3, i lov for Færøerne om folkepension.

Til nr. 17.

Der henvises til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 2.

Til nr. 18.

Den omhandlede bestemmelse i den gældende lov går ud på, at folkepensionen bortfalder, såfremt pensionisten begår handlinger eller oppebærer offentlig hjælp, der er uforenelig med de gældende værdighedsbetingelser. Da disse betingelser foreslås ophævede ved nærværende lovforslag, jfr. bemærkningen til ændringsforslag nr. 2 foreslås denne bestemmelse ligeledes ophævet.

Til nr. 19.

Bestemmelsen er af redaktionel art.

Til nr. 20.

Bestemmelsen tilsigter at forhøje beløbet til småfornødenheder til pensionister med ophold på alderdomshjem til de satser, der er gældende for det øvrige rige.

Til nr. 21.

§ 13, stk. 3, i lov for Færøerne om folkepension

omhandler indbetalingspligten for pensionister med egen indtægt, der har ophold på alderdomshjem. Den foreslåede bestemmelse tilsigter, for så vidt angår sådanne pensionister over 67 år, også på Færøerne at gennemføre, at disse pensionister, der ville være berettiget til folkepension uanset størrelsen af deres indtægt, højst skal betale den fulde forsørgelsesudgift med fradrag af et til folkepensionens mindstebeløb svarende beløb.

Som begrundelse for forslaget kan anføres, at det har givet anledning til kritik, at personer, som ville være berettiget til folkepensionens mindstebeløb, ved optagelse i alderdomshjem ikke blot må betale den fulde opholdsudgift, såfremt deres indtægt betinger det, men herudover må give afkald på mindstebeløbet, således at deres samlede økonomiske offer kommer til at overstige den faktiske udgift.

Til nr. 22.

De gældende regler om indbetaling til dækning af opholdsudgifterne på alderdomshjem har ført til mindre rimelige resultater i tilfælde, hvor den indlagte pensionist har forsørgelsespligt over for en ægtefælle, der ikke er indlagt i alderdomshjem eller plejehjem, og over for børn. Det foreslås derfor, at indbetalingsreglerne i sådanne tilfælde først kommer til anvendelse, efter at der af den indlagte pensionists indtægt er afsat et rimeligt beløb til opfyldelse af forsørgelsespligten.

Til nr. 23.

Under hensyn til pensionernes størrelse foreslås det, at der i lighed med, hvad der er tilfældet i det øvrige rige, kan foretages tilbageholdelse af pension m. v. til dækning af skattekrav.

Til nr. 24.

Bestemmelsen er af redaktionel art.

Til nr. 25.

Forslaget er en følge af forslag nr. 8.

Til nr. 26 og 27.

Bestemmelserne er af redaktionel art.

Ad lovforslagets § 2.

Forslaget angiver satserne for folkepensionens grundbeløb, tillæg m. v. i overgangsperioden indtil den 1. april 1963.